

Titel: IX

Citation: "IX", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e345743/facsimile.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Erberning: Dette synes jeg dog ikke. Jeg vil blot tillade mig at bemærke

Voksen: Naar jeg tillade mig at spørge den hølværdede Formand, om det kan være den ærede 2de kongelige Rigsdagmand (Erberning) tilladt at tale videre?

Formanden: Da der før kan være Tale om den formelle Ordning, saa det vistnok nu være ham tilladt at gaa ind paa Realiteten.

Voksen: Ja, jeg gjætte kan denne Bemærkning, fordi det seresom mig, at det ærede Medlem havde sagt saa ofte.

Erberning: Eftersom man har sagt at saae i Valgmandene en Efterbed med dette Valg, forekommer det mig, at man ikke har frgt at behandle dem med særlig Opmærksomhed. Naar synes mig ikke at have høiet nok paa deres Dygtighed til at tage det tilbørlige Hensyn ved Valgene; man har i det Hele taget sig at give dem en saa lidet afgjørende Stemme med Hensyn til deres Halmagt til at være Valgmand som muligt, og dette gjør man endnu mere ved den her foreslaede Bestemmelse, idet derved Valgmandenes Stemmer gjøres lavere, idet der staar Valgmandene bør mede sig Dagen før Valgene foretages, saa at altsaa kan de kunne fremme, som høie mest til paa denne Dag. Jeg kan nemlig ikke see, at dette Udtryk „bør“ kan forstaaes anderledes, end at det indeholder en Forpligtelse for dem til at møde.

Ordføreren: Jeg tror, at det er bedst, at de forskjellige Forpligtelser kunne have en forskellig Grad af Styrke.

Vox: Jeg vil ikke sige mange Ord paa en Sag, der ikke har meget at byde. Jeg tror, at man godt kan overlade Valgbestyrerne selv at bestemme den Tid, paa hvilken Valgmandene skulle afstyre deres Valgmandsøret. Det kan paa Grund af de locale Forhold ofte være meget besværligt, om de skulle blive paa Valgstedet Natte over, og jeg finder det ingen Grund til at paalægge dem en saadan Forpligtelse. Hvis Valgene i. Ex. skulle foregaa om Middagen, hvorfor skulle Valgmandene da ikke kunne møde om Formiddagen? Jeg tror, som sagt, at dette er Regret, som Valgbestyrerne og Valgmandene bedst selv kunne overrens om.

Ordfør. Mærkede under den foreløbige Behandling har jeg utvret, at denne Paragraph godt kunde udgaa, da jeg finder den at være overflødig, idet Valgmandene meget godt kunne møde saa betimelig paa Valgdagen, at de kunne godtgjøre sig som Valgmand, hvorhos jeg ogsaa tror, at det lettelig vil medføre, at den, der ikke har meldt sig Dagen før Valgene, kunde blive udelukket fra at fremme, hvilket synes mig at være en ligesom Følge af Bestemmelsen i den foreliggende Paragraph. Den ærede Ordfører sagte, at det vel ikke var en Følge deraf, at en saadan Forpligtelse var paalagt, at det var en criminel Forpligtelse. Dette kan vel indrømmes, men der kunde dog være Tale om, at Valgmandene skulle anses med en Mulig, som er bleven vedtagen for den Valgmand, der udbringer sig for at opstille sin Forpligtelse, og det vilde allerede være af betydelig Bølg, naar de blive udelukkede fra at fremme. En lignende Bestemmelse forekom vel og i Forordningen for Forordningskommissionen, nemlig at Bestemmelserne skulle mede sig Dagen forud for den kongelige Kommissarius; men faktisk stede det ikke altid; idet med de samme Dag, og det vilde dog have været aldeles urimeligt, om den kongelige Kommissarius skulle have gjort nogen Ophævelse derved. Det var kun en Sag mellem ham og dem, og der var ingen, som kunde blande sig dertil; men her er det vel muligt, at de forskellige Valgbestyrere kunne have en anden Maade at betragte disse Forhold paa, ligesom det ogsaa er muligt, at der var andre Valgmande, som ønskede at udelukke dem, der vare komne tilstede først samme Dag, som Valgmandingen skulle foretages, og altsaa fremkom med Erindringer om, at de ikke havde opstillet, hvad Paragraphen foreskriver. Altsaa tror jeg virkelig, at man ved denne Paragraph let kan fremstaae Uuensigheder, som gode kunne udgaaes ved at Paragraphen udgaaer.

Ordfør. Jeg vil blot som en Reaktionsbemærkning tillade mig at bemærke, om det ikke, hvis Forslaget under Nr. 187 eller under Nr. 189 skulde blive antaget, var Indledning til at rette Ordet „bør“ til „skulle“ i Overensstemmelse med hvad der be-

stantig stede i Grundloven, hvor „bør“ i saadanne Ordtyndinger altid ved tredje Læsning blev forandret til „skal“. Jeg ser vel, at det i Nr. 189 hedder „at Valgmandene der Dagen før Valgene skulle finde Sted, etc.“ og det vilde faa det samme „skulle“ to Gange umiddelbart efter hinanden; men det sidste „skulle“ synes at være aldeles overflødig, saa at det gjerne kunde indbringes og bespares.

Ordføreren: Jeg tror, at den Forordning, hvorefter den ærede Rigsdagmand gik ud, at Ordet „bør“ i alle Tilfælde i Grundloven er forandret til „skal“, ikke holder Stik. Detuden er Valgmanden ikke bleven med den Elegance, ialtsaa ikke den Del, som Udvalget har maattet foreslaae, at det er værd at være saa nøierrgende.

Grundtvig: Da Valgmandene jo ikke skulle erholde anden Godtgørelse end Rejsomkostninger, synes mig bedre at være en Grund mere til ikke at forpligte dem til at være paa Stedet Dagen forud. Jeg vil af denne Grund og paa Grund af hvad der allerede er anført fremme mod Paragraphen.

Ordføreren: Jeg vil sandeligen ikke byde lange ved dette Spørgsmaal, men jeg vil blot tillade mig at minde om den Forfatning, som jeg gav om Grundten til denne Paragraph, nemlig at det ikke kan antages rigtig, at Valgmandene skulde lige ind i Valgmandingen, at man nepos har anset det for ret gunstigt, om Resultatet af denne Bestemmelse kunde blive, at de fleste, selv om de ikke tilbøjere vare aldeles bestemte paa, i hvilken Retning de vilde fremme, dog ved at samles med de andre Valgmande kunde faae en tydeligere Forstilling om, hvorefter Valgene vilde stille sig, end om de aldeles uforberede den samme Dag skulde vandre, hvor det meget vel kunde hændes, at deres Stemmer splittedes, og at altsaa lang Tid ved Valgmandingen gik hen, uden at det var muligt at samle nogen Resultat.

Sammerich: Det forekommer mig, at det maatte overlades til Valgmandene selv, om det var fornuftigt af dem at samle Dagen forinden. Men, der her har at foreskrives en Formallist, som de skulle underlægge sig for lovlig at deltage i Valgene, bør ikke foreskrives dem nogen saadan blot af Frygt for, at de ikke selv vilde vide at interette sig. I alt Fald antager jeg, at Ordet „bør“ ikke forsvaertigen kan tages i den Betydning, som den ærede Ordfører har gjort gjældende.

Ulgreen-Høising: Jeg maa dog tillade mig, i Anledning af den ærede 1ste Læser Bemærkninger, at yttre, at jeg ikke tror, at der kan lægges den Mening ind i det Ord „bør“, som han og flere ærede foregaaende Læser antage. Derfor jeg havde foreskrevet Paragraphen paa den Maade, at det skulde udelukke en Valgmand fra Deltagelse i Valgmandingen, at han ikke havde indfundet sig paa Valgstedet før sine Valgdage, men dog i betimelig Tid før Valgmandingen, vilde jeg ikke have funnet fremme for en Paragraph af dette Indhold; men jeg tror ikke, at det kan siges at følge af denne Bestemmelse, da det ikke er erklæret som en Betingelse for Valgmandens Deltagelse i Valgmandingen, at han har indfundet sig Dagen forud, hvorefter det er en Forfrist, som synes ganske passende i en Lov, der i det Hele indeholder Reglerne for Valgmandingen fremme. Forøvrigt erklærer jeg, at det ikke er af stor Betydning, om Paragraphen bliver standende eller ikke, da jeg antager, at Valgmandene dog ordentligvis, enten denne Bestemmelse staar der eller ikke, vilde indfinde sig Dagen før Valgene paa Valgstedet.

Winther: Maatte jeg tillade mig at spørge den ærede Ordfører, om dette Ord „bør“ dog ikke muligvis kunde komme til at paadrage Valgmandene en Mulig efter Bestemmelsen af § 78, hvor der staar, at dersom Rogen viser Forømmelighed i Udørelsen af de ham efter denne Lov paahvilende Forretninger, bliver han at anses med en Mulig fra 10 indtil 200 Rddr.?

Ordføreren: Jeg har allerede tidligere tilladt mig at yttre min Mening herom.

Ostermann: Jeg vilde blot tillade mig den enkelte Bemærkning, at jeg meget gjerne tror, at Comiten ikke har tænkt paa den Fortolkning af Paragraphen, som her er gjort gjældende af enkelte Læser; men da Paragraphen let kan give Misledning til en flad-